

VÄESTÖN KOULUTUSRAKENNE HELSINGISSÄ

Koulutustaso Helsingissä ja sen seudulla vuoden 2013 lopussa

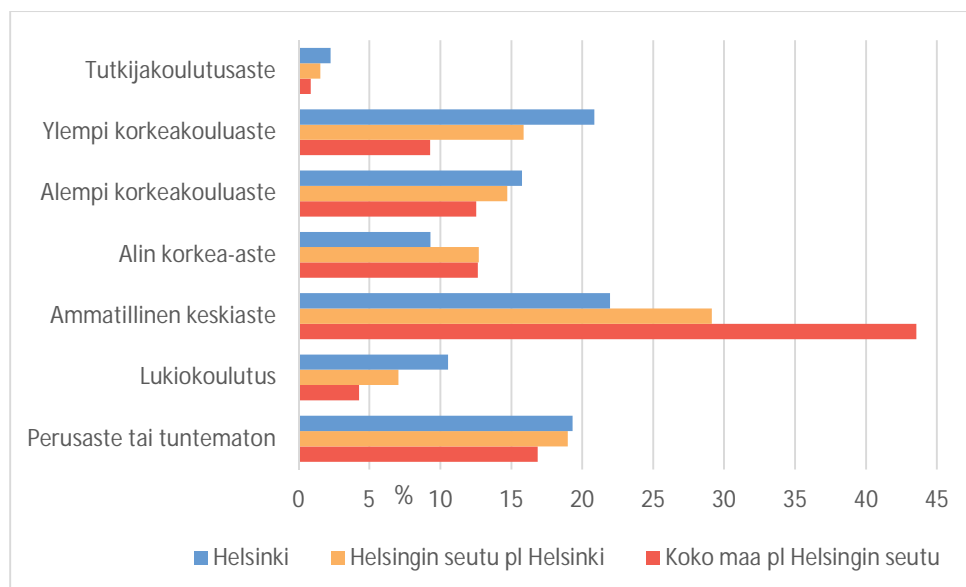
Helsingiläisistä 25–64-vuotiaista 81 prosenttia oli suorittanut jonkin perusasteen jälkeisen tutkinnon vuoden 2013 lopussa. Keskiasteen tutkinto, eli ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto, oli 33 prosentilla helsingiläisistä. Korkea-asteen tutkinto oli 48 prosentilla. Lukumäärällisesti niitä, joilla ei ollut perusasteen jälkeistä tutkintoa, oli 67 960.

Helsingin seudulla on kunnittain koulutustasossa vaihtelua. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus väestöstä on koko maan keskiarvoa suurempi Kauniaisissa, Espoossa, Järvenpäässä ja Sipoossa. Kauniaislaisista 25–64-vuotiaista jopa 90 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon. Alhaisin tutkinnon suorittaneiden osuus on Vantaalla, Keravalla, Pornaisissa ja Helsingissä.

Keskiasteen ammatillisia tutkintoja on eniten Mäntsälässä, Pornaisissa ja Hyvinkäällä - näissä kunnissa keskiasteen tutkintoja suorittaneiden osuus on noin 40 prosenttia ja yli koko maan keskiarvon. Pelkän lukion suorittaneiden osuus on suurin Helsingissä, Kauniaisissa ja Espoossa. Helsingin 25–64-vuotiaasta väestöstä 11 prosentilla korkein tutkinto on ylioppilastutkinto.

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden väestöosuudessa on isoimmat vaihtelut kunnittain Helsingin seudulla: kauniaislaisista 69 prosentilla on korkea-asteen tutkinto, mäntsäläläisistä 32 prosentilla. Myös Pornainen, Hyvinkää, Vantaa, Vihti ja Kerava jäävät koko maan keskiarvon alapuolelle. Espoolaisista taas yli puolella on korkea-asteen tutkinto, helsingiläistä ja kirkkonummelaisista lähes puolella.

Kuva 1. Helsingin, Helsingin seudun ja koko maan 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2013



Suuri maahanmuuttajaväestö vaikuttaa Helsingin koulutusrakenteeseen. Koulutusrakennetilastot perustuvat väestön tutkintorekisteriin, jossa on kaikki Suomessa suoritettut tutkinnot, mutta ulkomailla suorituista tutkinnoista on rekisterissä tieto vain joissain tapauksissa. Jos tarkastellaan äidinkieleltään vain suomen ja ruotsinkielisen väestön koulutusrakennetta, Helsingin asema suhteessa muuhun maahan muuttu. Suomen- ja ruotsinkielisistä 25–64-vuotiaista helsinkiläisistä 87 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, mikä on korkeampi kuin vastaava osuus muualla Helsingin seudulla (85 %) ja muualla Suomessa (85 %).

Taulukko 1. Helsingin seudun 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2013

	Yhteensä, henkilöä	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	Keskiaste			Korkea-aste				
			Yhteensä	Lukio-koulutus	Ammatillinen	Yhteensä	Alin korkea-aste	Alempi korkea-aste	Ylempi korkea-aste	Tutkijakoulutus-aste
Helsinki	351 933	19,3	32,5	10,6	22,0	48,2	9,3	15,8	20,9	2,3
Espoo	142 757	16,8	28,2	8,3	20,0	54,9	12,0	16,0	24,3	2,7
Vantaa	115 584	22,9	39,3	7,3	32,0	37,8	11,8	14,3	10,8	0,9
Hyvinkää	24 387	18,3	44,0	5,0	39,0	37,8	14,2	13,4	9,6	0,6
Järvenpää	21 926	16,9	41,6	6,0	35,6	41,5	14,4	14,4	11,7	1,0
Nurmijärvi	21 663	18,0	41,4	5,8	35,5	40,7	14,4	14,1	11,2	1,0
Tuusula	20 531	17,8	40,7	5,6	35,1	41,5	14,7	14,3	11,6	0,9
Kirkkonummi	20 432	17,7	34,3	6,7	27,6	48,0	13,9	15,3	17,2	1,7
Kerava	18 939	21,1	40,6	6,2	34,4	38,3	12,6	14,2	10,6	0,8
Vihti	15 619	19,0	42,9	5,9	36,9	38,1	13,7	13,6	10,0	0,8
Mäntsälä	10 708	19,3	48,4	4,5	44,0	32,4	12,6	11,7	7,6	0,5
Sipoo	9 961	17,1	38,2	6,4	31,8	44,7	15,5	13,8	14,1	1,3
Kauniainen	4 272	9,7	21,1	9,0	12,2	69,2	12,6	14,0	38,4	4,2
Pornainen	2 658	20,2	47,4	4,7	42,6	32,4	13,7	11,1	7,1	0,5
Helsingin seutu	781 370	19,1	34,5	8,6	25,9	46,3	11,2	15,2	18,1	1,9
Helsingin seutu pl Helsinki	429 437	19,0	36,2	7,1	29,1	44,8	12,7	14,7	15,9	1,5
Koko maa pl Helsingin seutu	2 063 915	16,9	47,8	4,3	43,6	35,3	12,7	12,5	9,3	0,9
Koko maa	2 845 285	17,5	44,2	5,5	38,7	38,3	12,3	13,3	11,7	1,1

Tutkinnot koulutusaloittain

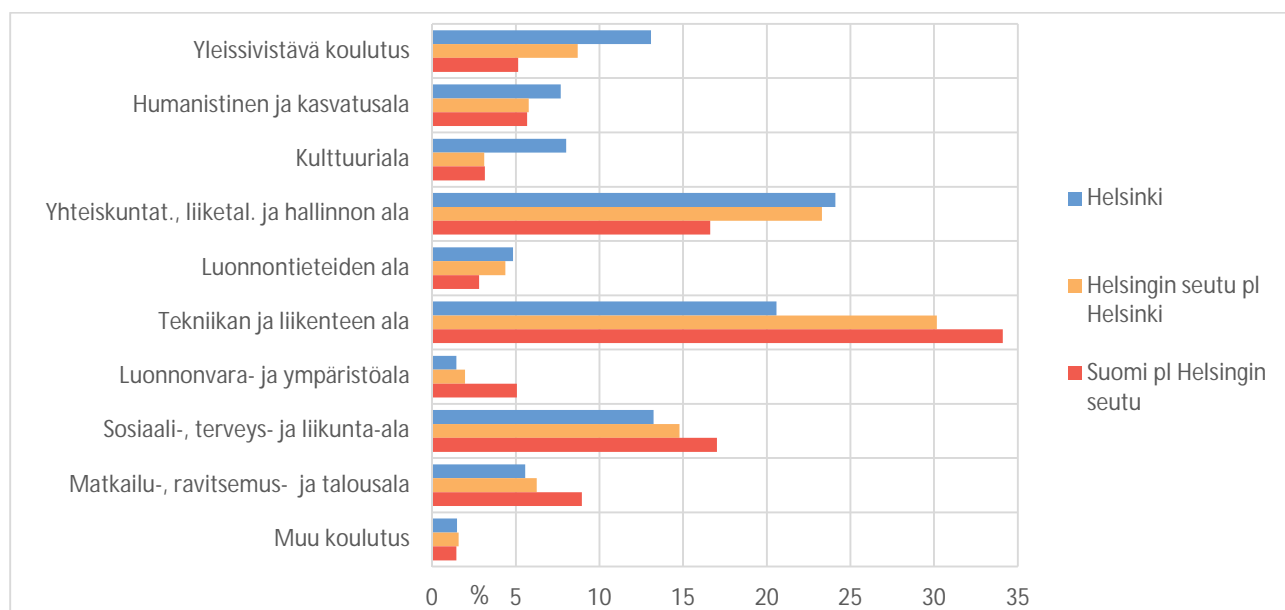
Helsinkiläisistä 25–64-vuotiaista tutkinnon suorittaneista 24 prosentilla oli tutkinto yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalta. 21 prosentilla oli tutkinto tekniikan ja liikenteen alalta. Tilanne poikkeaa koko maasta, jossa kolmannes (32 %) oli suorittanut tutkintonsa tekniikan ja liikenteen alalta, ja yhteiskuntatieteellisen ja hallinnon alan tutkinnon suorittaneiden osuus oli pienempi (19 %). Koko maahan verrattuna Helsingissä on myös runsaammin kulttuurialalta valmistuneita sekä pelkästään yleissivistävän koulutuksen suorittaneita.

Matkailu-, ravitsemus- ja talousalalla tutkinnot ovat yleisimmin keskiasteen taseisia tutkintoja (71 %). Myös tekniikan ja liikenteen alalla keskiasteen tutkinto on yli puolella. Alemman korkea-asteen tutkinnot ovat yleisimpiä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla (46 %), sosiaali- ja terveysalalla (43 %) sekä kulttuurialalla (41 %). Ylemmän korkea-asteen tutkintojen osuus on korkein humanistisella ja kasvatusalalla (67 %) ja luonnontieteiden alalla (53 %). Etenkin luonnonvara- ja ympäristöalalta valmistuneet ovat Helsingissä koko maata useammin ylemmän korkea-asteen suorittaneita. Myös yhteiskuntatieteiden,

liiketalouden ja hallinnon alalta sekä tekniikan ja liikenteen alalla helsinkiläiset ovat muuta maata useammin suorittaneet tutkintonsa ylemmällä korkeasteella.

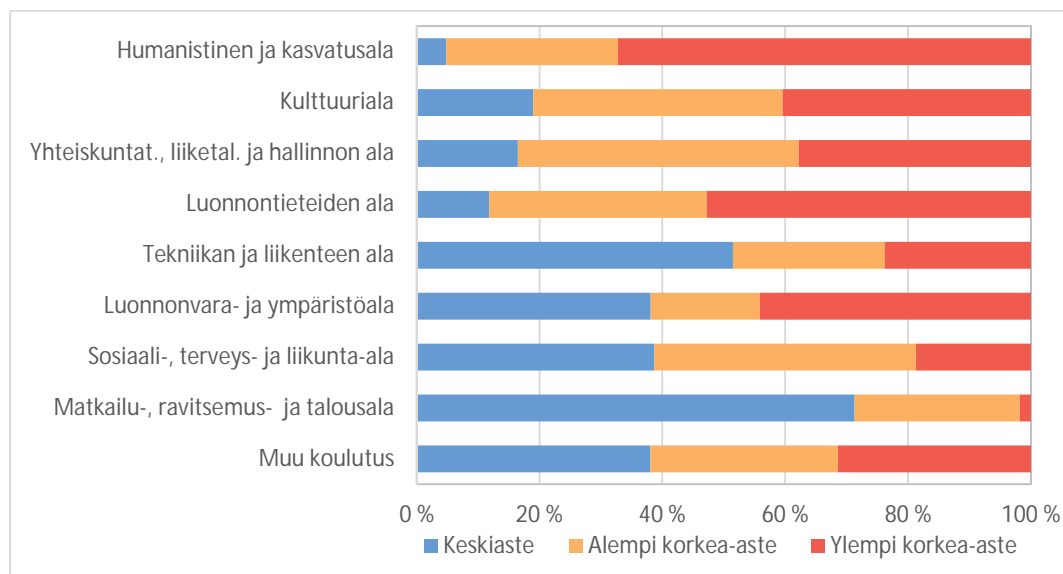
Koulutusalat ovat edelleen hyvin sukupuolittuneet. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalta tutkinnon suorittaneista neljä viidestä on naisia. Samoin humanistinen ja kasvatusala sekä matkailu ja ravitsemusala ovat naisvaltaisia aloja. Miesvaltaisia aloja ovat selkeästi tekniikan ja liikenteen ala sekä muu ala (sisältää mm. poliisi-, pelastus- ja sotilasalan). Sukupuolivaltaisuus koulutusaloittain on Helsingissä kuitenkin vähäisempää kuin koko maassa keskimäärin.

Kuva 2. Helsingin, sen seudun ja muun seudun 25–64-vuotiaat tutkinnon suorittaneet koulutusaloittain 31.12.2013



Muu koulutus sisältää sotilas- ja rajavartiolaitosalan, palo- ja pelastusalan, poliisialan, vankeinhoidon sekä muun tai tuntemattoman koulutuksen.

Kuva 3. 25–64-vuotiaiden helsinkiläisten suorittamat tutkinnot koulutusaloittain koulutusasteen mukaan 31.12.2013

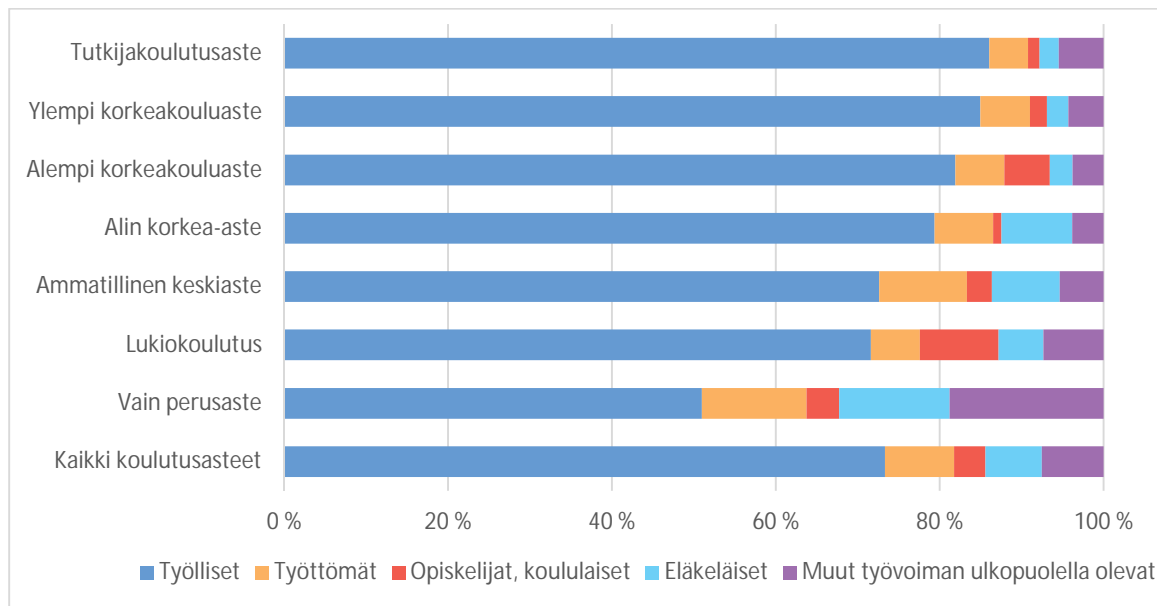


Alempi korkeaste = alin korkeaste + alempi korkeakouluaste, Ylempi korkeaste = ylempi korkeakouluaste + tutkijakoulutusaste.

Pääasiallinen toiminta ja koulutusaste

Helsingiläisistä 25–64-vuotiaista 73 prosenttia oli työllisinä vuoden 2013 lopussa. Työllisyys oli korkeinta korkea-asteen tutkinnon suorittaneilla, heistä 83 prosenttia oli työllisinä. Työllisyys on suurempi mitä korkeampi tutkinto on, tutkijakoulutusasteen suorittaneilla työllisyysaste oli jo 86. Työttömyys oli suurinta pelkän perusasteen sekä ammatillisen keskiasteen suorittaneilla. Opiskelijoita on eniten lukiokoulutuksen ja alemman korkeakouluasteen suorittaneilla, eläkeläisiä on eniten perusasteen ja alimman korkea-asteen suorittaneissa. Muut työvoiman ulkopuoliset ovat huomattavan painottuneet ilman perusasteen tutkintoa oleviin.

Kuva 4. 25-64-vuotiaiden helsinkiläisten pääasiallinen toiminta koulutusasteen mukaan 31.12.2013

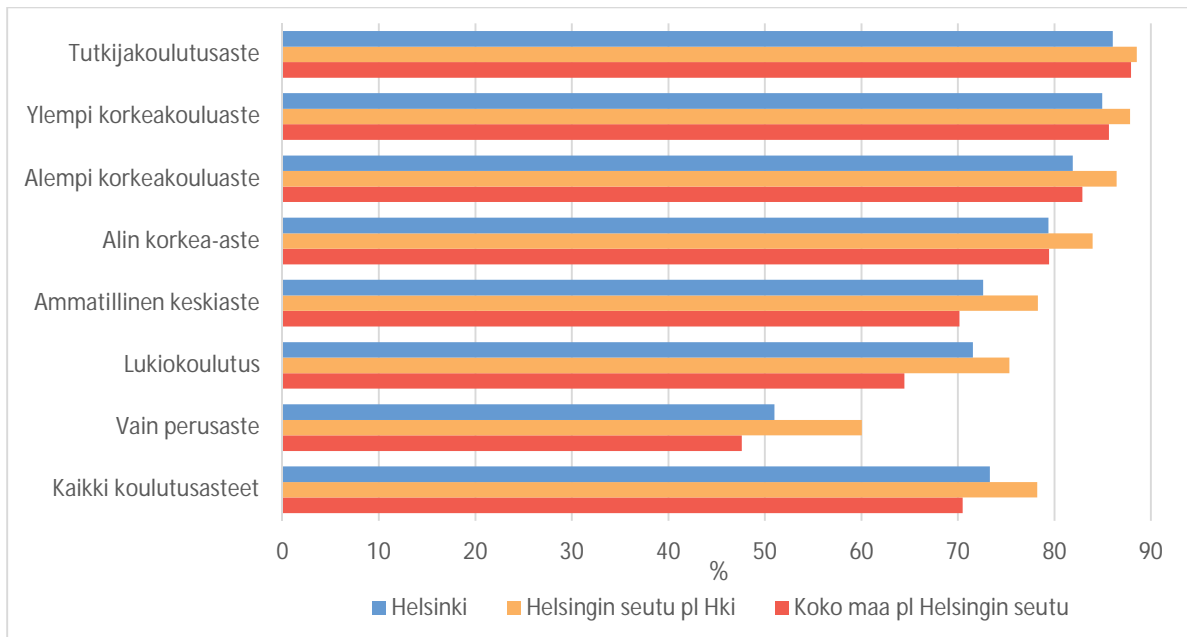


Helsingin työllisyys on muuta seutua heikompaa, 25–64-vuotiaiden työllisyysaste oli Helsingissä 73 prosenttia, muualla Helsingin seudulla 78 ja muualla maassa 70 prosenttia. Muuhun seutuun verrattuna helsinkiläiset ovat työllistyneet kaikilla koulutusasteilla heikommin. Etenkin vain perusasteen ja ammatillisen keskiasteen suorittaneet työllistyvät Helsingissä muuta seutua huonommin. Muuhun maahan verrattuna helsinkiläiset työllistyvät paremmin perusasteen ja keskiasteen tutkinnoilla, mutta korkea-asteen tutkinnoilla heikommin, ja sitä heikommin mitä korkeampi tutkinto on.

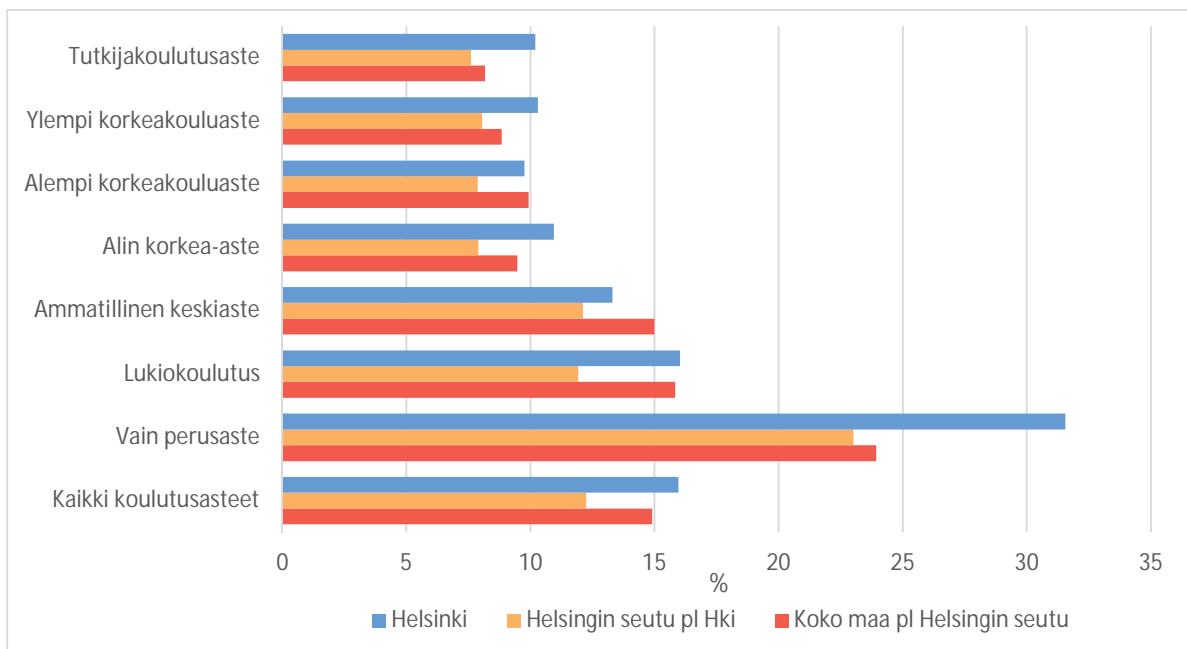
Työttömien osuus vuoden 2013 lopussa oli Helsingissä suurempaa kaikilla koulutusasteilla verrattuna muuhun Helsingin seutuun. Etenkin ammatillisen keskiasteen tutkinnon suorittaneet olivat muuta seutua useammin työttöminä. Sen sijaan muuhun maahan verrattuna työttömyys oli pienempää kaikilla koulutusasteilla.

Työvoiman muu ulkopuolisuus kuin opiskelun, eläkkeen tai varusmiespalvelun vuoksi on paljon tyypillisempää Helsingille kuin muulle maalle. Helsingiläisistä 25–64-vuotiaista 8 prosenttia oli työvoiman ulkopuolella vuoden 2013 lopussa, muualla Helsingin seudulla osuus oli 5 prosenttia ja muualla maassa 4 prosenttia. Etenkin ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat ovat usein työvoiman ulkopuolella Helsingissä; 19 prosenttia eli lukumäärällisesti 12 800 henkilöä. Muualla seudulla osuus on 11 prosenttia ja muualla maassa 8 prosenttia. Helsingissä työvoiman ulkopuolisista ja ilman perusasteen tutkintoa olevista 65 prosenttia on vieraskielisiä, muualla maassa osuus huomattavasti pienempi.

Kuva 5. Työllisten osuus 25-64-vuotiaasta väestöstä koulutusasteittain Helsingissä, muualla Helsingin seudulla ja muualla maassa 31.12.2013



Kuva 6. Työttömien ja työvoiman ulkopuolisten* osuus 25-64-vuotiaasta väestöstä koulutusasteittain Helsingissä, muualla Helsingin seudulla ja muualla maassa 31.12.2013



*Työvoiman ulkopuoliset, jotka eivät ole opiskelijoita, eläkeläisiä tai varusmiehiä.

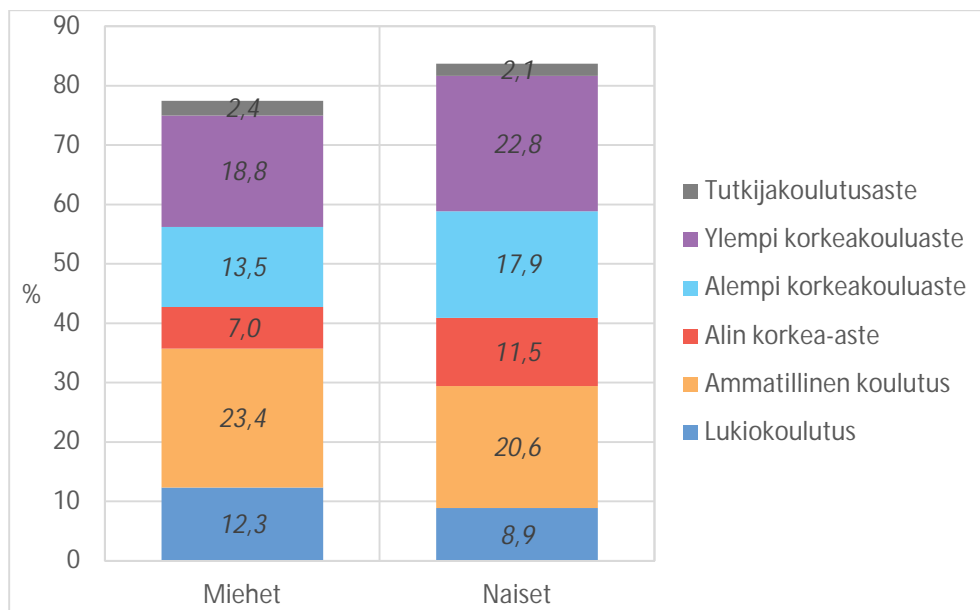
Helsingiläisten koulutustaso sukupuolen mukaan

Helsingiläiset naiset ovat miehiä paremmin kouluttautuneita, 25–64-vuotiaista naisista 84 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, miehistä 77 prosenttia. Myös koko maassa sukupuolten välillä on vastaavan kokoinen ero. Miehillä on naisia enemmän keskiasteen tutkintoja; sekä ylioppilastutkintoja että ammatillisia tutkintoja. 25–64-vuotiaista miehistä 36 prosentilla oli keskiasteen koulutus, naisista 29 prosentilla. Korkea-asteen tutkinto on taas selvästi naisvaltainen; 54 prosentilla naisista on korkea-asteen

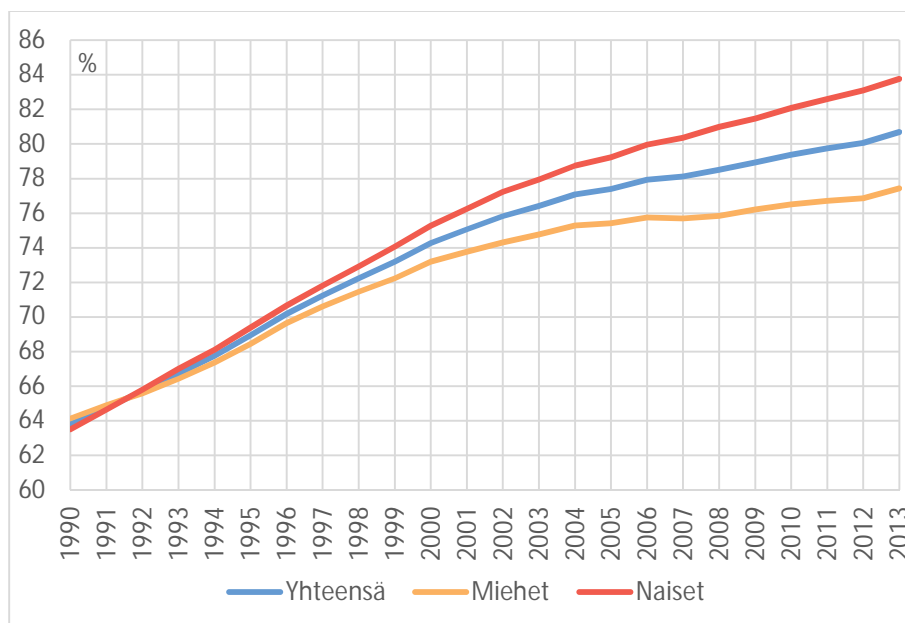
tutkinto, miehistä 41 prosentilla. Naiset ovat suorittaneet perusasteen jälkeisiä tutkintoja enemmän kaikissa ikävuosissa yli 65-vuotiaita lukuun ottamatta. Nuoremmissa ikäluokissa ero on suurin, esimerkiksi 30–34-vuotiaista naisista 87 prosenttia on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon, miehistä 77 prosenttia.

Vielä vuonna 1991 helsinkiläiset miehet olivat naisia koulutetumpia, mutta tämän jälkeen naisten koulutustason nousu on ollut selvästi miehiä nopeampaa. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden naisten väestöosuus on kasvanut 20 prosenttiyksikköä vuosina 1990–2013, kun miehillä kasvua on vain 13 prosenttiyksikköä. Koko maassa koulutustaso on kasvanut nopeammin kuin Helsingissä. Lähtötaso oli Helsinkiä alhaisempi vuonna 1990, mutta vuonna 2013 Helsinki on jäänyt koko maasta jälkeen. Koko maassa myös miesten koulutustaso on noussut tänä aikana, 21 prosenttiyksikköä, naisilla kasvua oli 27 prosenttiyksikköä.

Kuva 7. 25–64-vuotiaat helsinkiläiset miehet ja naiset perusasteen jälkeisen tutkinnon mukaan 31.12.2013



Kuva 8. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 25-64-vuotiaista helsinkiläisistä vuosina 1990-2013 sukupuolen mukaan



Helsinkiäisten koulutustaso äidinkielen mukaan

Äidinkieleltään ruotsinkieliset ovat suomenkielisiä enemmän koulutettuja; ruotsinkielisistä 25–64-vuotiaista 89 prosenttia oli perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneita vuoden 2013 lopussa, suomenkielisistä 86 prosenttia. Keskiasteen koulutusta ruotsinkielisillä on kuitenkin vähemmän, vain 27 prosentilla, kun suomenkielisistä keskiasteen tutkinto on 35 prosentilla. Ruotsinkielisillä on enemmän korkea-asteen koulutusta; 62 prosentilla 25–64-vuotiaista on korkea-asteen tutkinto suoritettu, suomenkielisillä 52 prosentilla. Suomenkielisiin verrattuina ruotsinkielisillä on suhteellisesti runsaammin ylemmän korkeakouluasteen sekä tutkijakouluasteen tutkintoja. Helsinkiäisten ruotsinkielisten koulutus rakenne poikkeaa huomattavasti koko maan ruotsinkielisistä. Koko maan ruotsinkielisillä on huomattavasti enemmän ammatillista keskiasteen koulutusta ja selkeästi vähemmän korkea-asteen koulutusta.

Muun kuin suomen tai ruotsinkielisestä 25–64-vuotiaasta väestöstä 47 prosentilla on rekisteröitynä peruskoulun jälkeinen tutkinto. 22 prosentilla on keskiasteen tutkinto ja 25 prosentilla korkea-asteen tutkinto. Vieraskieliset ovat lähimpänä koko väestön tutkinto-osuutta ylemmissä ammattikorkeakoulututkinnoissa, lääkäreiden erikoistumiskoulutuksessa sekä tohtori- ja lisensiaatintutkinnoissa. Helsinkiäiset vieraskieliset ovat vähän heikommin koulutettuja koko maan vieraskielisiin verrattuna, etenkin ammatillista koulutusta helsinkiäisillä on vähemmän.

Muun kuin suomen ja ruotsinkielisten koulutustasoa on kuitenkin vaikea verrata koko väestöön, koska tutkintotilastoissa on alipeittoa maahanmuuttajien kohdalla. Väestön koulutus rakennetilastot sisältävät henkilön korkeimman Suomessa suoritettun tutkinnon sekä ne ulkomailla suoritettut tutkinnot, joista saadaan tietoja eri rekistereistä mm. opetushallitukselta, terveydenhuollon oikeusturvakeskuksesta sekä työministeriön työnhakijarekisteristä. Ulkomailla suoritetuista ja Suomessa rekisteröidyistä tutkinnoista suurin osa on korkea-asteen tutkintoja. Tutkintotiedot ovat vain niillä henkilöillä, joilla on suomalainen henkilötunnus. Näistä syistä johtuen monien ulkomaalaisten tutkintotiedot puuttuvatkin tutkintorekisteristä.

Taulukko 2. 25–64-vuotiaiden koulutusaste äidinkielen mukaan 31.12.2013

	Helsinki				Koko maa			
	Yhteensä	Suomi	Ruotsi	Muu kieli	Yhteensä	Suomi	Ruotsi	Muu kieli
Yhteensä, henkilöä	351 933	282 941	16 856	52 136	2 845 285	2 520 281	136 055	188 949
%								
Perusaste tai tuntematon	19,3	13,6	10,7	53,1	17,5	15,1	15,8	50,4
Keskiaste yhteensä	32,5	34,8	27,4	21,7	44,2	45,9	39,6	24,6
Lukiokoulutus	10,6	11,2	14,0	5,9	5,5	5,4	7,0	5,4
Ammatillinen koulutus	22,0	23,6	13,3	15,7	38,7	40,5	32,6	19,2
Korkea-aste yhteensä	48,2	51,6	61,9	25,3	38,3	39,0	44,7	25,1
Alin korkea-aste	9,3	10,5	8,9	3,2	12,3	12,8	13,4	3,8
Alempi korkeakouluaste	15,8	16,7	19,1	9,4	13,3	13,5	14,6	9,4
Ylempi korkeakouluaste	20,9	22,1	30,8	11,1	11,7	11,6	15,5	10,4
Tutkijakoulutusaste	2,3	2,3	3,1	1,6	1,1	1,1	1,3	1,5

Huom. Sisältää kaikki Suomessa suoritettut tutkinnot, mutta vain osan ulkomailla suoritetuista tutkinnoista.

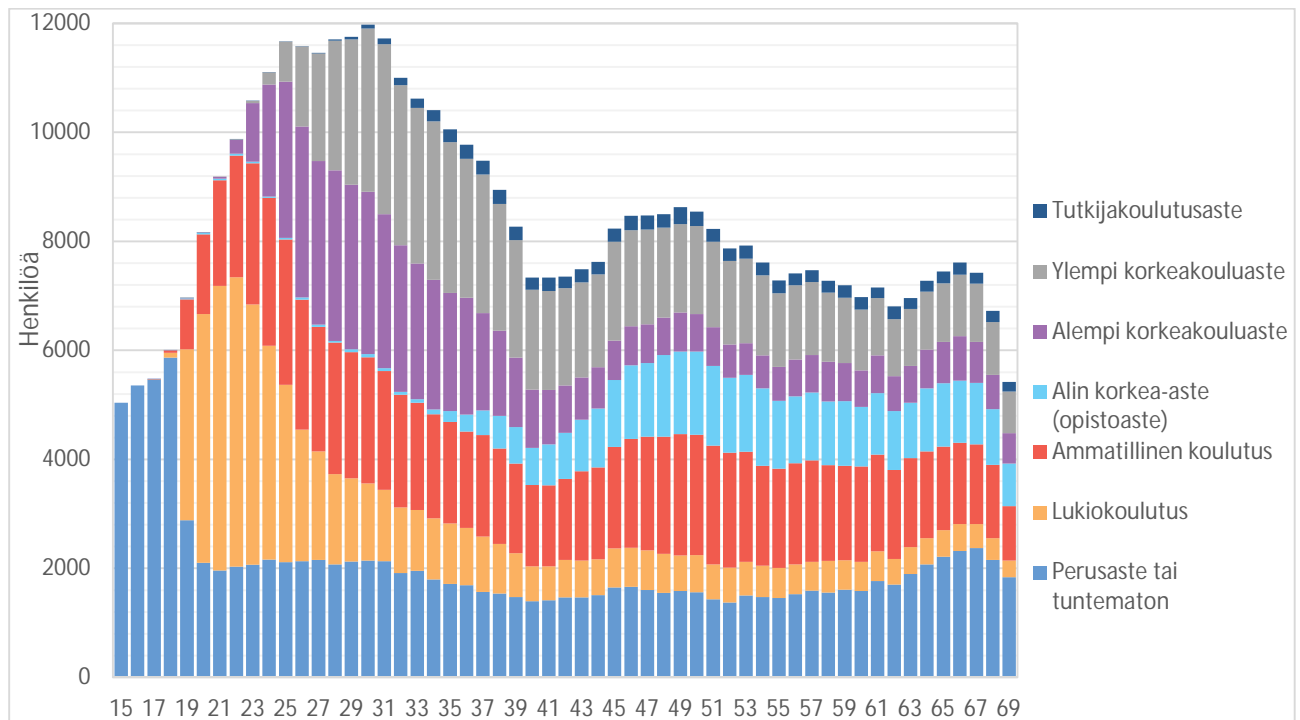
Helsingiläisten koulutustaso iän mukaan

Peruskoulun jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus on suurin 23–55-vuotiaalla helsinkiläisillä, heistä yli 80 prosenttia on suorittanut tutkinnon. Tätä nuoremmilla tutkinnon suorittaminen on usein vielä kesken, ja vanhemmissa ikäluokissa koulutustaso on taas alhaisempi. Eniten tutkintoja on suoritettuna kolmikymppisillä. Tutkinnon suorittaneiden osuus ei nouse millään ikäluokalla yli 85 prosentin, kun koko maan väestöllä se ylittyy 32–52-vuotiailla. Koko maassa nuoret saavuttavat helsinkiläisiä nuorempana korkeamman tutkinnon suorittaneiden osuuden. Tutkinnon suorittaneiden osuus on koko maassa helsinkiläisiä korkeampi kaikissa ikäluokissa vanhimpia lukuun ottamatta; vasta 58 ikävuoden jälkeen helsinkiläiset ovat muun Suomen saman ikäisiä koulutetumpia, ja ero koulutustasossa kasvaa mitä enemmän ikää on.

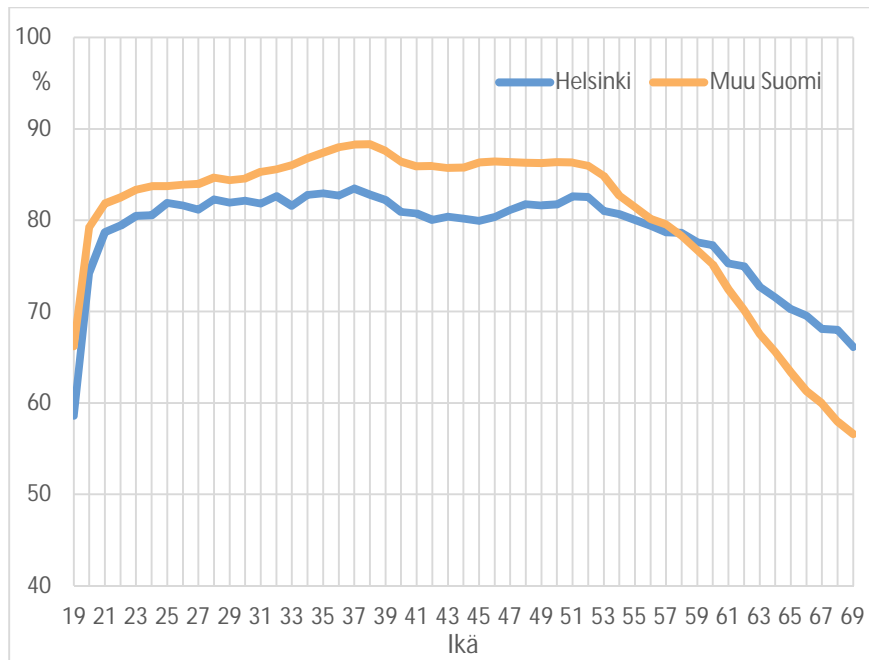
Keskiasteen ammatillisia tutkintoja on Helsingin eri ikäisellä väestöllä hyvin tasaisesti, suurin eli noin neljänneksen osuus niitä on 45–60-vuotiailla. Koko maassa kaikilla ikäryhmillä on huomattavasti helsinkiläisiä enemmän ammatillista koulutusta. Opiskelijakaupunkina Helsingissä on runsaasti ylioppilastutkinnon suorittanutta alle 30-vuotiaista väestöä. Puolella 20–24-vuotiaista helsinkiläisistä on ylioppilastutkinto. Toisaalta myös iso osa vanhemmista ikäluokista jää pelkän lukiokoulutuksen varaan; esimerkiksi 35–44-vuotiaista joka kymmenennen korkein koulutus on lukiokoulutus, koko maassa vastaava osuus on viisi prosenttia.

Korkea-asteen tutkintoja on eniten 30–42-vuotiaalla helsinkiläisillä, heistä yli puolet on suorittanut korkea-asteen tutkinnon. Neljänneksellä 25–34-vuotiaista on alempi korkeakouluasteen tutkinto. 30–39-vuotiaista taas yli neljänneksellä on ylemmän korkeakouluasteen tutkinto. Lisensiaatti- tai tohtorintutkinnon suorittaneita on melko tasaisesti noin kolmella prosentilla 35 ikävuodesta eteenpäin.

Kuva 9. Helsingin 15–69-vuotiaan väestön koulutus rakenne 31.12.2013



Kuva 10. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus Helsingin ja muun Suomen väestöstä iän mukaan 31.12.2013



Koulutustason muutokset

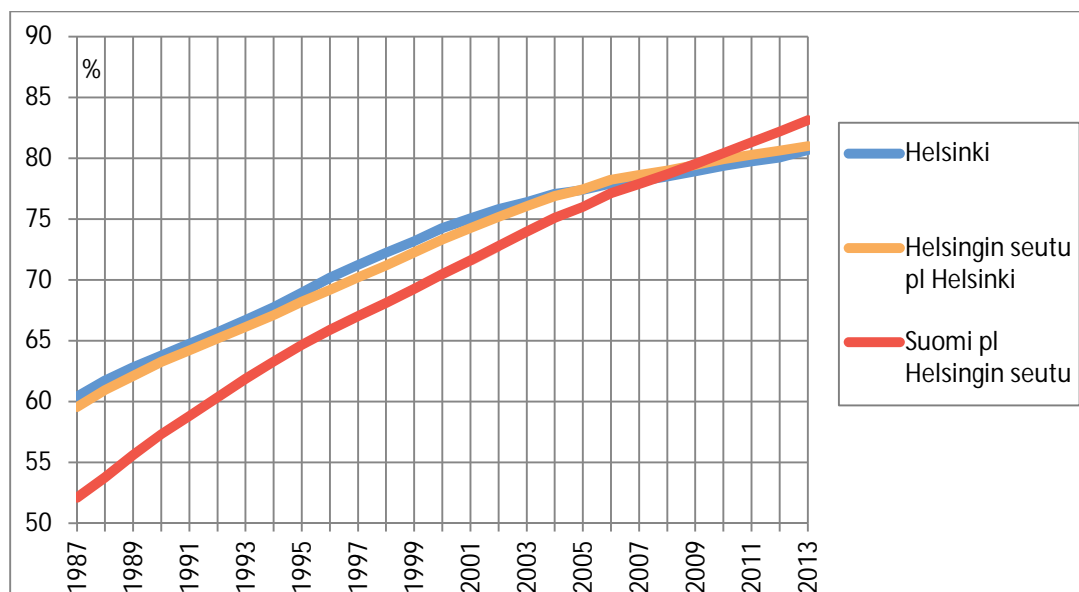
Vielä 2000-luvun alussa Helsingissä oli muuta maata korkeampi väestön koulutustaso, mutta vuonna 2006 tutkinnon suorittaneiden osuus laski seudun keskiarvon alle ja vuonna 2008 koko maan keskiarvon alle. Nuoremmissa ikäluokissa muutos on tapahtunut jo paljon aikaisemmin, 25–44-vuotiaissa tutkinnon suorittaneiden osuus laski koko maan keskiarvon alle jo vuonna 1993.

Vuosina 2008–2013 helsinkiläisten tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut koko väestöllä 3,1 prosenttiyksikköä ja 25–64-vuotiailla 2,2 prosenttiyksikköä. Tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut eniten tänä aikana 60 vuotta täyttäneillä, yli 7 prosenttiyksikköä. Tutkinnon suorittaneiden osuus on sen sijaan laskenut 30–34-vuotiailla, ja pysynyt samana 25–29-vuotiailla sekä 40–49-vuotiailla.

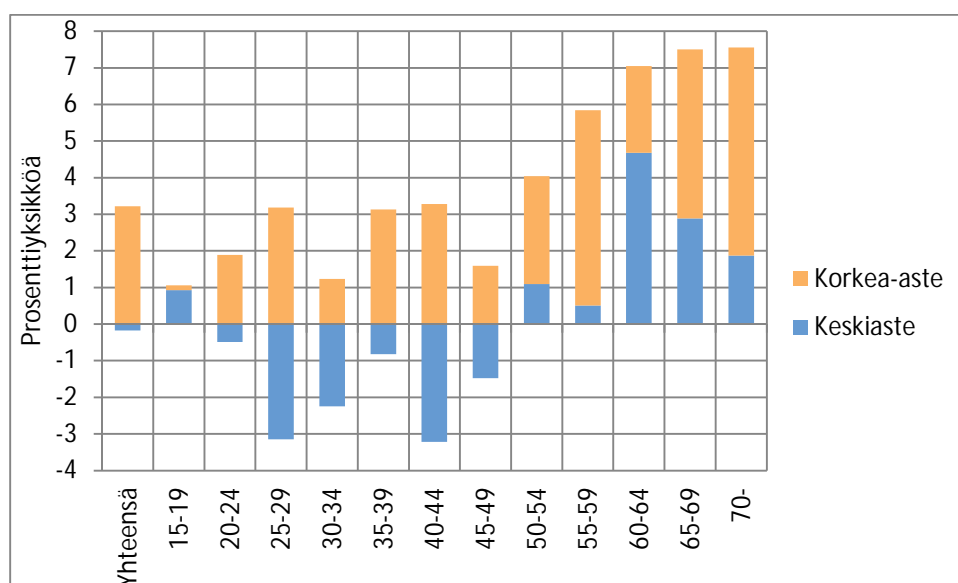
Keskiasteen koulutuksen osuus on laskenut 20–49-vuotiailla, vanhemmilla ikäluokilla se on taas kasvanut. Keskiasteella ovat vähentyneet ylioppilastutkinnon suorittaneet, heidän osuutensa on vähentynyt varsinkin nuorimmissa ikäluokissa. Keskiasteen ammatillisen osuus on kasvanut kokonaisuudessaan, kasvua on nuoremmissa ikäluokissa ja vähentymistä 35–49-vuotiailla. Korkea-asteen tutkintojen osuus on kasvanut kaikilla ikäryhmillä, eniten vanhemmissa ikäluokissa.

Kun Helsingissä perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut 2,2 prosenttiyksikköä vuosina 2008–2013, muualla Helsingin seudulla kasvua on ollut 2 prosenttiyksikköä ja muualla maassa 4,4. Keskiasteen tutkintojen osuus on laskenut Helsingissä, kun muualla maassa on ollut kasvua. Korkea-asteen tutkintojen osuus on taas kasvanut Helsingissä nopeammin kuin muualla maassa. Helsinkiläisten alle 30-vuotiaden koulutustaso laski 2000-luvun alussa, mutta viime viiden vuoden aikana lasku on taittunut ja jopa pientä kasvua on, 0,6 prosenttiyksikköä 2008–2013. Myös muualla Helsingin seudulla koulutustason lasku on hidastunut.

Kuva 11. Tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä, sen seudulla ja muussa maassa vuosina 1987–2013



Kuva 12. Koulutustason muutos ikäryhmittäin vuosina 2008–2013 Helsingissä
Prosenttiyksikkömuutos koulutusasteen väestöosuuksissa



Muuttoliike koulutusasteen mukaan

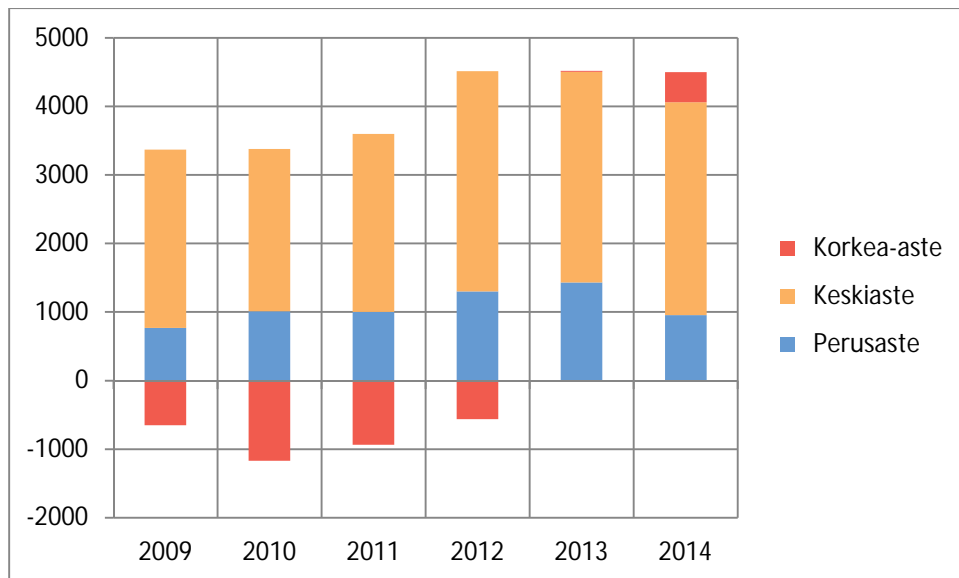
Vuoden 2014 aikana Helsinkiin muutti 30 500 henkilöä, heistä 48 prosentilla oli keskiasteen tutkinto, 27 prosentilla korkea-asteen tutkinto ja 25 prosentilla ei ollut perusasteen jälkeistä tutkintoa. Keskiasteen tutkintojen suuri määrä johtuu Helsingin tulomuuttajien ikärakenteesta. Tulomuuttajista kolmannes oli ikäluokassa 20–24-vuotiaat. Useat nuoret muuttajat ovat kaupunkiin muuttavia korkea-asteen opiskelijoita, joilla on jo keskiasteen tutkinto suoritettuna. Kaikkiaan alle 25-vuotiaat keskiasteen tutkinnon suorittaneet muodostavat 27 prosentin osuuden koko Helsingin tulomuutosta. Työikäisten korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus tulomuutosta on pienempi; 25–49-vuotiaat korkea-asteen tutkinnon suorittaneet muodostavan 20 prosentin osuuden tulomuutosta.

Helsingin 25 800 vuonna 2014 lähtömuuttaneista 45 prosentilla oli keskiasteen tutkinto ja 32 prosentilla korkea-asteen tutkinto. Hieman useammalla lähtijällä kuin tulijalla oli siis korkea-asteen tutkinto, joka osaksi johtuu siitä, että lähtömuuttajat ovat useammin vanhempia kuin tulijat. Myös lähtömuuttaneissa nuoret ovat suurin ryhmä, tosin 25–29-vuotiaiden määrä on lähes yhtä suuri kuin 20–24-vuotiaiden. Lähtömuuttajista 20 prosenttia on alle 25-vuotiaita keskiasteen suorittaneita ja 25 prosenttia 25–49-vuotiaita korkea-asteen suorittaneita.

Muuttoliikkeessä Helsinki on perinteisesti menettänyt korkea-asteen tutkinnon suorittaneita ja saanut voittoa keskiasteen tutkinnon suorittaneista. Viime vuosina keskiasteen tutkintoja suorittaneiden muuttovoitto on kasvanut ja korkea-asteen suorittaneiden tappio on vähentynyt. Vuonna 2014 Helsinki sai voittoa keskiasteen tutkinnon suorittaneista 3 100 henkeä ja perusasteen suorittaneista vajaa tuhat. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneilla Helsinki jäi positiiviselle puolelle yli 400 henkilöllä. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden muutto ulkomaille on Helsingistä vilkasta, vuonna 2012 ulkomaille muutti 1 130 korkea-asteen tutkinnon suorittanutta. Sisään muuttavien ulkomaalaisten tutkintotietoja ei ole saatavilla, joten nettovaiikutusta ei voi laskea. Maahanmuutolla on kuitenkin vaikutus Helsingin koulutusrakenteeseen. Vuosina 2008–2013 vieraskieliset vastaavat koko väestön kasvusta 25–64-vuotialla 132 prosentilla, mutta tutkinnon suorittaneiden kasvusta vain 49 %.

Helsingin nuorten muuttoliike ei ole paljonkaan poikkeavaa muista korkea-asteen suurista koulutuskeskitymistä (tässä vertaillaan Espoota, Vantaata, Turkuu, Tamperetta ja Oulua). Kun koko maassa 15–19-vuotiaista 9 prosenttia muutti pois kotikunnastaan, korkea-asteen koulutuksen keskuksissa osuus oli pienempi, noin 6 prosenttia. Myös 20–24-vuotiaiden muutto oli Helsingissä, Oulussa, Tampereella ja Turussa koko maata keskimäärin selvästi pienempää. Koko maassa joka viides 20–24-vuotias muutti pois kotikunnastaan, Helsingistä muuttavien osuus oli 13 prosenttia. Espoossa ja Vantaalla osuus on suurempi, yli viidennes ikäluokasta muutti vuoden aikana pois kunnasta.

Kuva 13. Helsingin nettomuuttoliike koulutusasteen mukaan vuosina 2009-2014



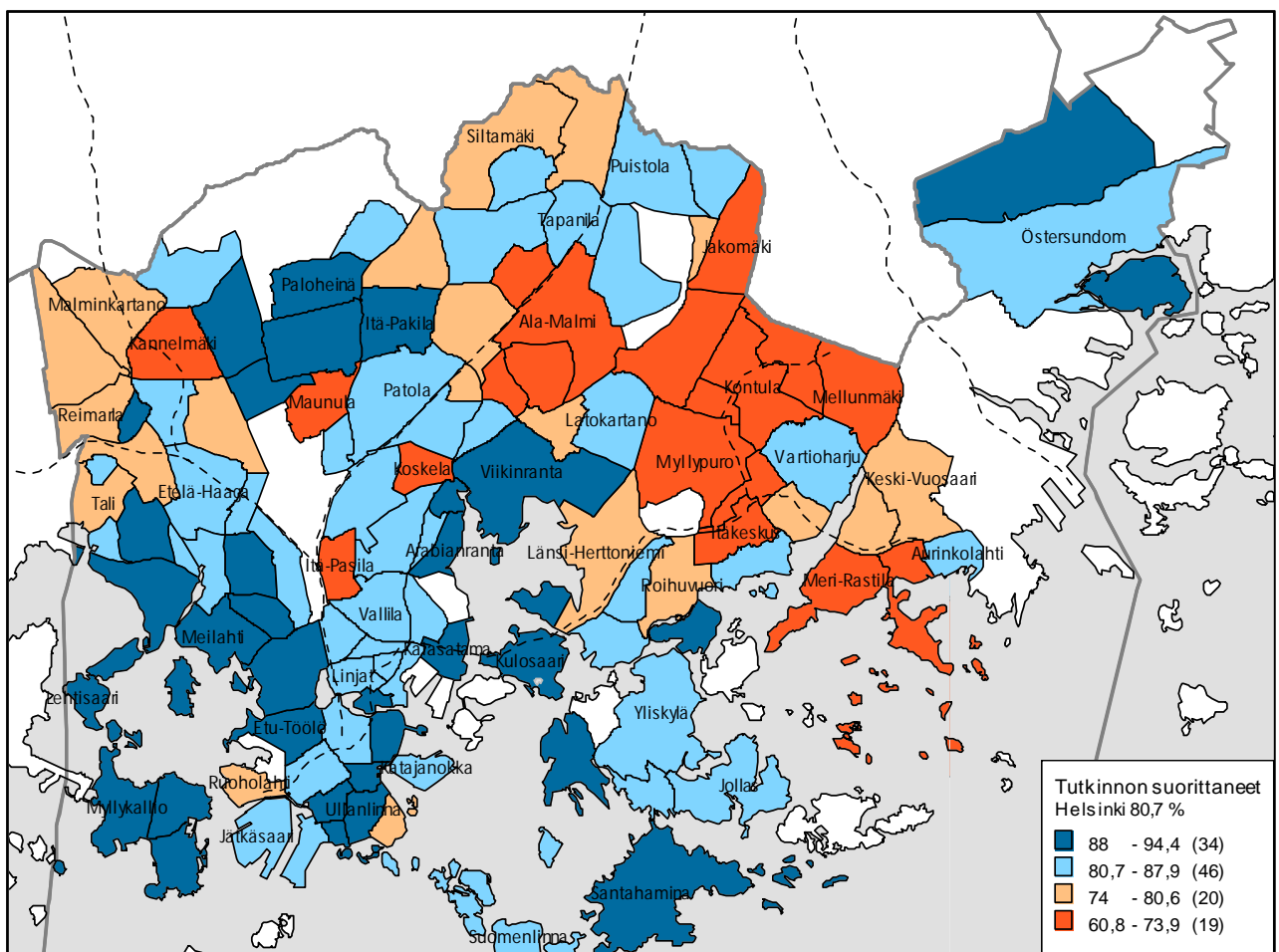
Ei sisällä ulkomaan muuttoja. Koulutustaso vuoden alun tilanteesta.

Koulutustason alueelliset erot Helsingissä

Helsingissä korkeammin koulutettu väestö on keskittynyt eteläiseen, keskiseen, pohjoiseen ja kaakkoiseen kaupunkiin. Näillä alueilla ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevien osuus on alhainen ja korkea-asteen tutkintojen osuus on suuri, sen sijaan keskiasteen ammatillisia tutkintoja suorittaneiden osuus on usein pieni.

Perusasteen jälkeinen tutkinto on 81 prosentilla helsinkiläisistä 25–64-vuotiaista. Tutkinnon suorittaneiden osuus vaihtelee 61 ja 94 prosentin välillä Helsingin 120 yli sadan asukkaan osa-alueella. Vähiten tutkintoja oli suoritettu itäisessä ja koillisessa Helsingissä. Yli kolmanneksella väestöstä ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa Jakomäessä, Kontulassa ja Kurkimäessä. Suurimmillaan tutkinnon suorittaneiden osuudet ovat Santahaminassa, Landbossa, Viikinrannassa, Kruunuvuorenrannassa ja Marttilassa.

Kuva 14. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2013

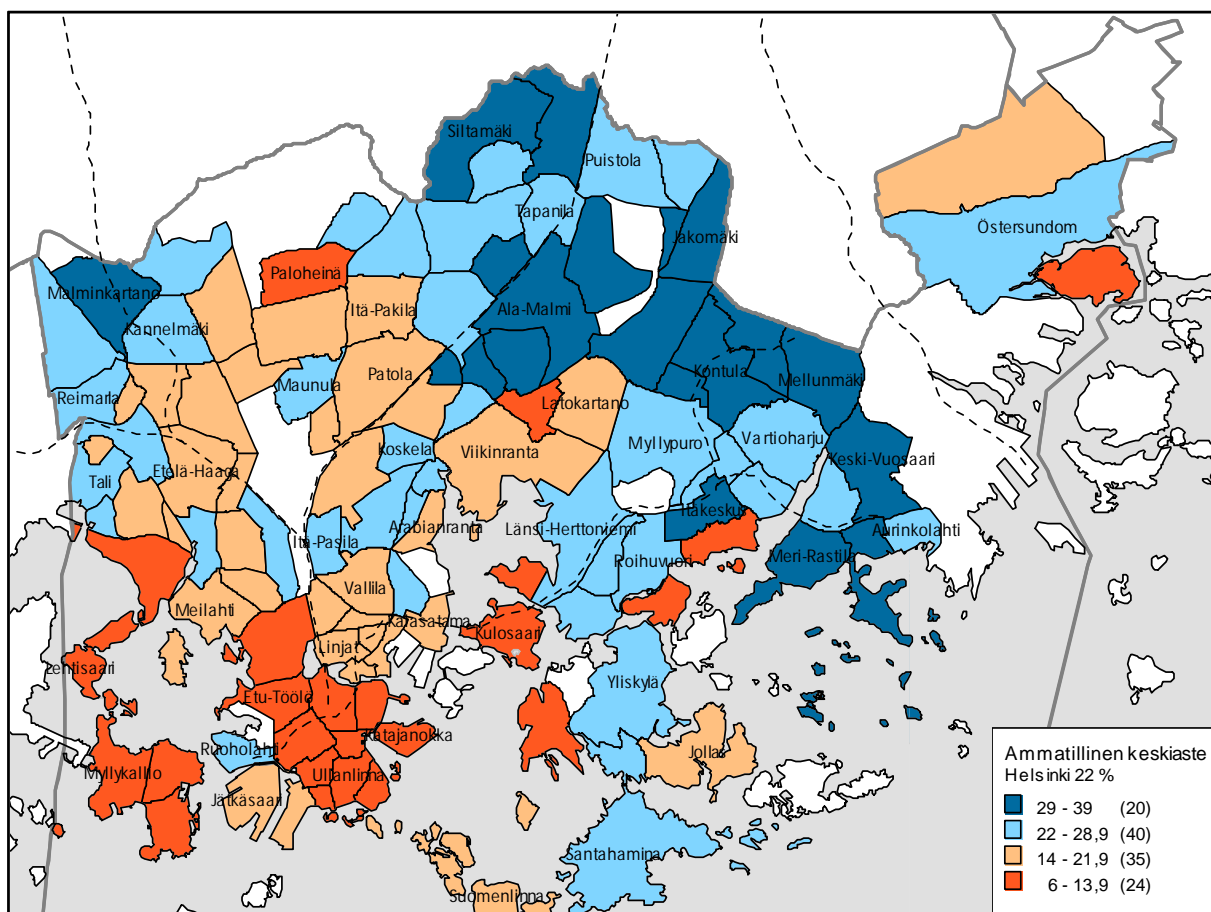


Alle sadan henkilön alueet poistettu tarkastelusta.

Keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaista on helsinkiläisillä 32,5 prosenttia. Ylioppilastutkinto korkeimpana tutkintona on vajaalla 11 prosentilla. Vain ylioppilastutkinnon suorittaneiden suuret keskittymät sijoittuvat opiskelija-asumisen yhteyteen. Viikin tiedepuistossa, Torkkelinmäessä, Punavuorella ja Ullanlinnassa ylioppilastutkinnon suorittaneiden osuus nousee yli 15 prosenttiin. Esikaupunkialueilla ylioppilaiden osuudet ovat pieniä.

Keskiasteen ammatillisia tutkintoja on 22 prosentilla. Ammatillisen tutkinnon suorittaneet painottuvat itäiseen ja koilliseen Helsinkiin. Alppikylän, Jakomäen, Pihlajiston, Mellunmäen, Vesalan ja Kivikon asukkaista yli kolmannes on suorittanut ammatillisen tutkinnon. Pienimmillään keskiasteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus on Kaivopuistossa, Kuusisaarella ja Lehtisaarella – alle kymmenes työkäisistä.

Kuva 15. Ammatillisen keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2013

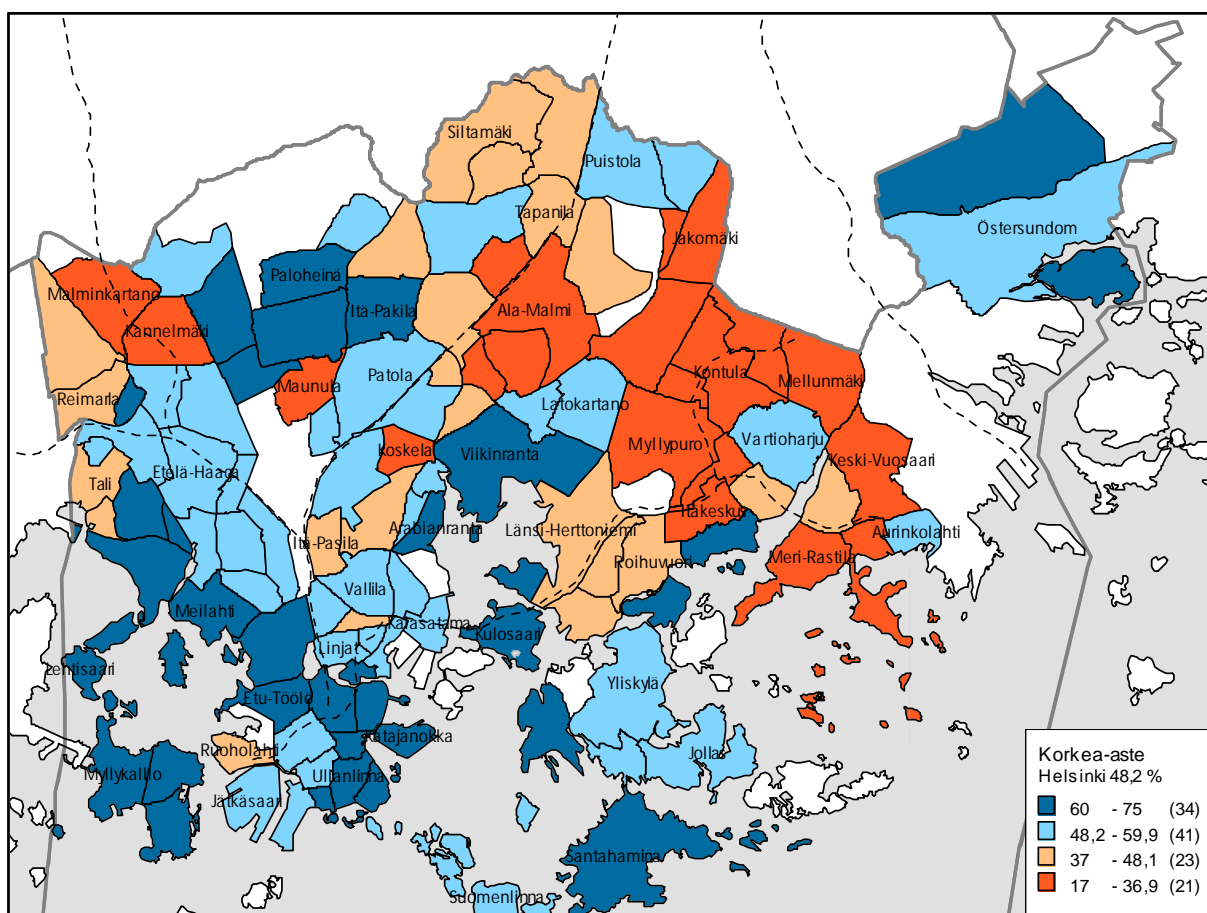


Alle sadan henkilön alueet poistettu tarkastelusta.

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneissa on eniten hajontaa Helsingin alueiden välillä, osuudet vaihtelevat 17 prosentista 75 prosenttiin osa-alueittain. Helsingin 25–64-vuotiaista 48 prosenttia on suorittanut korkea-asteen tutkinnon. Eniten korkea-asteen tutkintoja löytyy eteläisestä, pohjoisesta ja läntisestä Helsingistä. Yli 70 prosentin osuuteen korkea-asteen tutkinnon suorittaneista nousevat Kruunuvuorenranta, Kuusisaari, Lehtisaari ja Karhusaari. Pienin osuus on taas Jakomäessä, Kontulassa ja Alppikylässä.

Alimman korkea-asteen tai alimman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneet ovat enemmän hajaantuneet ympäri Helsinkiä. Vähiten tutkintoja löytyy itäisestä Helsingistä ja kantakaupungista. Eniten alempia korkea-asteen tutkintoja on Landbossa, Niemenmäessä, Kruunuvuorenrannassa ja Tapaninvainiossa. Ylimmän korkeakouluasteen tai tutkijakouluasteen suorittaneet asuvat enemmän kantakaupungissa sekä keskisessä ja pohjoisessa Helsingissä. Suurimmat osuudet löytyvät Kuusi- ja Lehtisaaresta, Marttilasta, Karhusaaresta, Pirkkolasta ja Ullanlinnasta.

Kuva 16. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2013



Alle sadan henkilön alueet poistettu tarkastelusta.

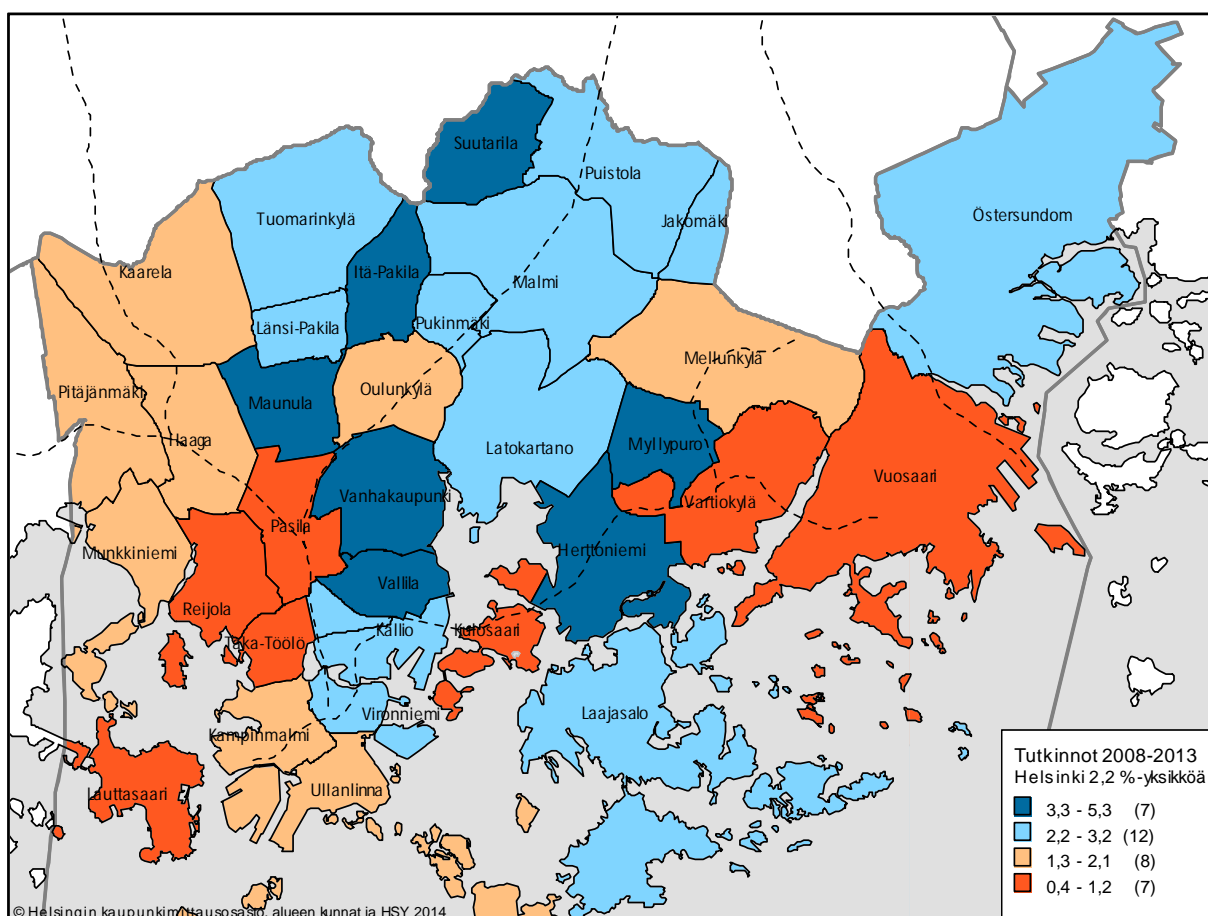
Koulutustason muutokset Helsingin alueilla

Kaikkien perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut 25-64-vuotiailla Helsingissä 2,2 prosenttiyksikköä vuosina 2008–2013. Alueuutosten vuoksi ajallinen tarkastelu tehdään 34 peruspiiriltä, ei osa-alueilta. Peruspiireittäin koulutustason kasvua on ollut jokaisella alueella, nousu vaihtelee 0,4 prosenttiyksiköstä 5,3 prosenttiyksikköön. Eniten tutkintotaso on noussut Vallilan, Suutarilan, Myllypuron, Itä-Pakilan ja Vanhankaupungin peruspiireissä. Vähiten kasvua on ollut Pasilassa, Reijolassa, Vartiokylässä ja Kulosaarissa.

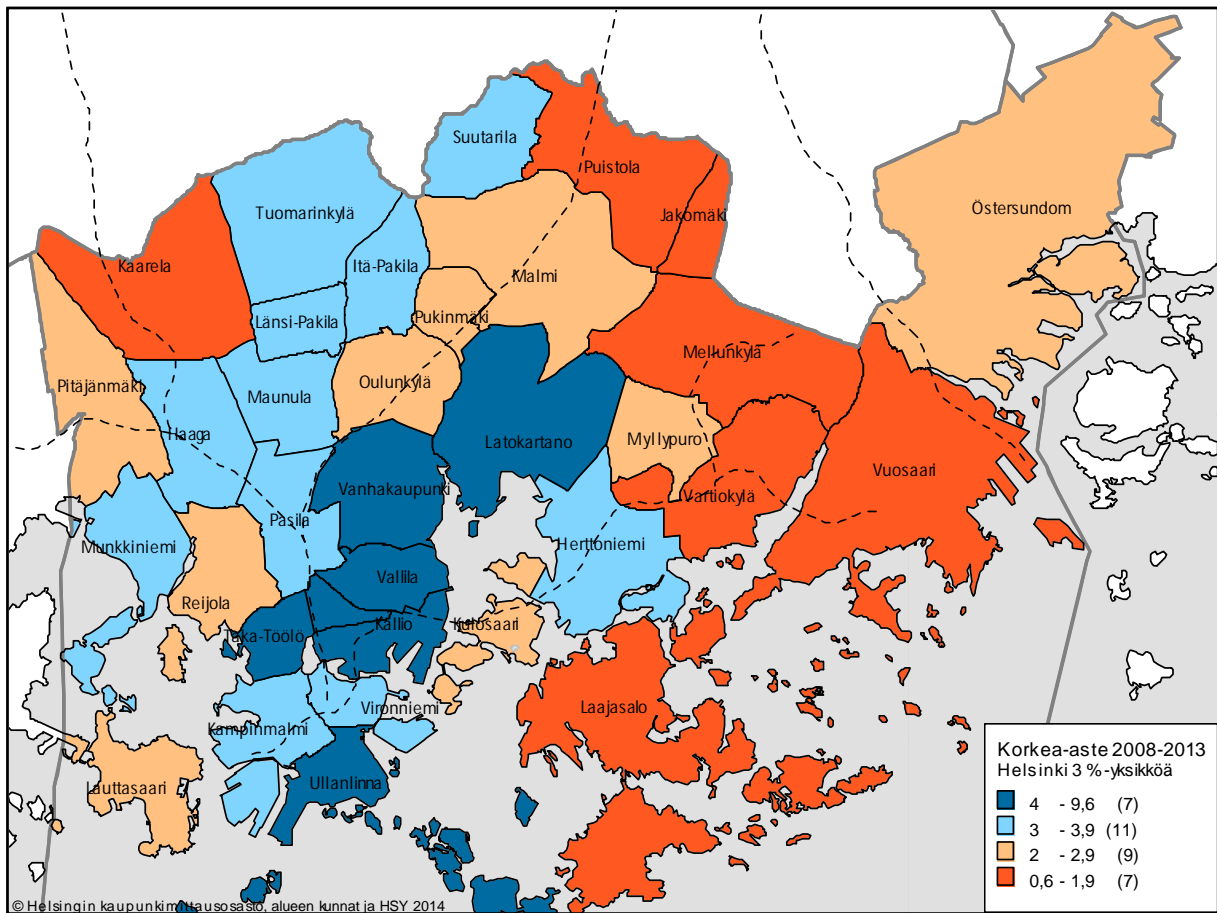
Lukiokoulutuksella olevien osuus on vähentynyt hieman, 0,9 prosenttiyksikköä. Vähentymistä on ollut lähes kaikissa peruspiireissä, etenkin kantakaupungin alueelta ylioppilaiden osuus on vähentynyt. Vain kuudessa peruspiirissä on ollut kasvua, eniten Jakomäessä, Maunulassa ja Myllypurossa. Keskiasteen ammatillisten tutkintojen osuus on pysynyt lähes samana, kasvua 0,13 prosenttiyksikköä vuosina 2008–2013. Eniten osuus on kasvanut Myllypurossa, Puistolassa ja Mellunkylässä. Ammatillisen tutkinto-osuus on vähentynyt 13 peruspiirissä, eniten Vallilassa, Pasilassa ja Kalliossa.

Korkea-asteen koulutusosuus on noussut kaikkein eniten, 3 prosenttiyksikköä. Kasvua on ollut kaikilla alueilla, mutta kasvun määrässä on isoja eroja; kasvu vaihtelee 0,7 prosenttiyksiköstä 9,6 prosenttiyksikköön. Korkea-asteen tutkintojen kasvu on kohdistunut keskiseen Helsinkiin, eniten kasvua on ollut Vallilan, Vanhankaupungin, Alppiharjun ja Kallion peruspiireissä. Vähiten kasvua on itäisessä Helsingissä, Vartiokylässä, Mellunkylässä ja Vuosaarissa.

Kuva 17. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuuden muutos 25–64-vuotiaasta väestöstä vuosina 2008–2013 Helsingin peruspiireillä



Kuva 18. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden muutos 25–64-vuotiaasta väestöstä vuosina 2008–2013 Helsingin peruspiireillä



Taulukko 3. Helsingin 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan suur- ja peruspiireittäin 31.12.2013, %

Alue	Yhteensä, henkilöä	Perusaste tai tunte- maton	Keskiaste			Korkea-aste				
			Yhteensä	Lukio- koulutus	Ammatil- linen	Yhteensä	Alin	Alempi	Ylempi	Tutkija
Helsinki	351 933	19,3	32,5	10,6	22,0	48,2	9,3	15,8	20,9	2,3
1. Eteläinen sp	64 734	11,5	26,1	13,4	12,8	62,3	7,7	18,3	32,9	3,4
Vironniemi	7 347	10,4	25,7	13,4	12,3	63,9	8,1	17,0	34,6	4,3
Ullanlinna	15 134	11,2	27,1	14,9	12,2	61,6	7,1	17,0	34,2	3,3
Kampinmalmi	20 210	13,1	27,2	13,5	13,7	59,7	7,2	18,4	30,8	3,3
Taka-Töölö	9 154	11,0	26,0	13,1	12,9	63,1	6,9	20,4	32,2	3,5
Lauttasaari	12 889	10,4	23,7	11,5	12,2	65,9	9,7	18,8	34,4	3,1
2. Läntinen sp	59 258	17,4	31,5	10,3	21,3	51,1	9,9	17,1	21,6	2,6
Reijola	9 944	13,9	30,1	11,9	18,2	55,9	9,2	18,0	25,4	3,4
Munkkiniemi	9 272	10,2	25,8	11,3	14,5	64,1	10,6	17,5	31,9	4,1
Haaga	14 840	16,2	30,0	10,6	19,5	53,8	8,8	19,3	23,2	2,4
Pitäjänmäki	10 177	19,9	34,0	9,3	24,8	46,1	10,4	16,5	17,3	2,0
Kaarela	15 025	23,6	35,8	8,9	26,9	40,6	10,4	14,4	14,2	1,6
3. Keskinen sp	55 380	15,6	33,9	13,1	20,8	50,5	6,7	20,1	21,7	2,0
Kallio	18 939	14,4	33,8	14,6	19,3	51,8	6,2	21,0	23,0	1,7
Alppiharju	8 314	15,2	35,7	14,4	21,3	49,1	6,2	21,9	19,7	1,3
Vallila	9 386	15,8	34,0	13,1	21,0	50,2	6,5	20,4	21,5	1,8
Pasila	5 276	20,7	34,3	10,7	23,6	45,0	7,9	17,2	17,8	2,1
Vanhakaupunki	13 465	15,4	32,7	11,1	21,6	51,9	7,6	18,6	22,9	2,9
4. Pohjoinen sp	22 255	15,5	29,5	9,0	20,5	55,0	12,1	14,9	24,8	3,2
Maunula	4 618	24,5	34,8	9,1	25,7	40,7	8,1	11,9	18,3	2,4
Länsi-Pakila	3 415	9,3	22,9	7,7	15,2	67,8	14,9	14,6	33,9	4,4
Tuomarinkylä	4 605	10,6	25,2	8,3	16,9	64,2	16,1	15,4	28,8	4,1
Oulunkylä	7 730	16,4	32,1	9,8	22,3	51,5	10,6	16,1	22,1	2,7
Itä-Pakila	1 887	12,5	28,2	9,3	18,9	59,3	14,2	16,4	25,7	3,0
5. Koillinen sp	53 457	21,7	36,7	8,4	28,3	41,6	11,2	14,4	14,4	1,6
Latokartano	13 464	21,3	34,5	9,4	25,1	44,2	8,8	15,6	17,5	2,4
Pukinmäki	4 552	23,2	37,0	8,1	28,9	39,9	11,0	15,1	12,7	1,1
Malmi	16 240	20,7	36,6	8,1	28,5	42,7	12,2	14,3	14,6	1,6
Suutarila	5 859	20,4	38,7	8,3	30,4	40,9	13,2	14,9	11,9	1,0
Puistola	10 523	19,3	36,6	8,1	28,4	44,1	13,1	14,6	14,9	1,6
Jakomäki	2 819	39,1	43,7	7,2	36,5	17,1	5,7	6,6	4,6	0,3
6. Kaakkoinen sp	26 814	18,0	32,8	10,0	22,8	49,2	10,3	14,7	21,9	2,2
Kulosaari	1 979	11,4	23,8	11,5	12,3	64,8	9,4	16,1	34,9	4,5
Herttoniemi	16 029	19,8	34,6	10,2	24,4	45,5	9,1	15,0	19,4	1,9
Laajasalo	8 806	16,1	31,5	9,2	22,2	52,3	12,7	13,9	23,4	2,3
7. Itäinen sp	56 786	27,2	38,1	8,5	29,6	34,8	10,5	11,4	11,6	1,3
Vartiokylä	11 667	24,2	35,3	9,3	26,1	40,4	10,9	12,3	15,6	1,6
Myllypuro	5 563	27,2	37,4	8,5	28,9	35,4	10,1	11,2	12,6	1,6
Mellunkylä	19 606	31,7	40,9	7,9	33,0	27,5	9,5	9,5	7,6	0,8
Vuosaari	19 950	24,5	37,1	8,7	28,4	38,5	11,4	12,7	12,9	1,4
8. Östersundomin sp	1 073	11,6	26,8	7,1	19,8	61,6	19,9	13,1	25,4	3,2
Östersundom	1 073	11,6	26,8	7,1	19,8	61,6	19,9	13,1	25,4	3,2
Tuntematon	12 176	50,5	26,2	9,1	17,1	23,3	4,3	7,1	10,4	1,5

Laatuseloste

AINEISTO:

Kaikki tilastoaineisto on Tilastokeskuksen tuottamaa.

ALUESELITTEET:

Pääkaupunkiseutu = Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen.

Helsingin seutu = pääkaupunkiseutu ja 10 muuta kuntaa: Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmi-järvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti.

KOULUTUSSELITTEET:

Väestön koulutustasotilastoissa on tiedot 15 vuotta täyttäneen väestön tutkintotiedoista, tutkinnot on luokiteltu henkilön korkeimman suoritettun tutkinnon mukaan, rinnakkaisissa tutkinnoissa viimeksi suoritettun tutkinnon mukaan.

Väestön koulutustasotilastot sisältävät henkilön korkeimman Suomessa suoritettun tutkinnon. Ulkomailla suoritetuista tutkinnoista saadaan tietoja Opetushallitukselta, Terveystieteiden tutkimuskeskuksesta sekä Työministeriön työnhakijarekisteristä. Tutkintotiedot ovat vain niillä henkilöillä, joilla on suomalainen henkilötunnus. Näistä syystä monien ulkomaalaisten tutkintotiedot puuttuvat tutkintorekisteristä.

Lukio ja ammatillinen koulutus ovat keskiasteen koulutusta, astetta kutsutaan myös toisen asteen koulutukseksi. Lukio-koulutukseen lasketaan ne henkilöt, jotka ovat suorittaneet ylioppilastutkinnon, mutta eivät muuta keskiasteen tutkintoa.

Korkea-asteen koulutus jaetaan luokkiin alin, alempi, ylempi ja tutkijakoulutus. Alin luokka koostuu lähinnä opistoasteen suorittaneista, koulutuksiksi luetaan mm. tekniikan, agrologian, artemin ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja. Alempaan korkeakoulutustasoon lasketaan ammatillinen korkea-aste, ammattikorkeakoulututkinto sekä alempi korkeakoulututkinto. Ylempään korkeakoulutustasoon kuuluvat ylempään ammattikorkeakoulututkinnon, ylempään korkeakoulututkinnon sekä lääkäreiden erikoistumiskoulutuksen suorittaneet. Lisensiaatin- tai tohtoritutkinnon suorittaneet lasketaan tutkijakoulutustasoon kuuluviksi.

Kaikilla tutkinnon suorittajilla tarkoitetaan perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden määrää. Pelkästään peruskoulun, keskikoulun ja kansakoulun käyneet eivät kuulu tutkinnon suorittaneeseen väestöön.

Koulutusasteluokittelu:

- ❖ Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa tai tuntematon
- ❖ Keskiaste /toinen aste
 - Lukiokoulutus
 - Ammatillinen koulutus
- ❖ Korkea-aste
 - Alin korkea-aste eli opistoaste
 - Alempi korkeakouluaste
 - Ammatillinen korkea-aste
 - Ammattikorkeakoulututkinto
 - Alempi korkeakoulututkinto
 - Ylempi korkeakouluaste
 - Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
 - Ylempi korkeakoulututkinto
 - Lääkäreiden erikoistumiskoulutus
 - Tutkijakoulutusaste
 - Lisensiaatin tutkinto
 - Tohtorin tutkinto

Ikäluokkana tutkinnon suorittaneiden tarkastelussa käytetään usein 15 vuotta täyttäneen väestön lisäksi 25–64-vuotiaita, jolla saadaan työikäisten ja jo tutkinnon suorittaneiden koulutustilanteesta parempi kuva.

EDELLISET TIEDOT:

Helsingin kaupungin tietokeskuksen tilastoja 2014:16, 2013:38, 2012:39, 2011:35

2015:1	Toimitilamarkkinat Helsingissä syksyllä 2014
2015:2	Rakentaminen Helsingissä vuonna 2014
2015:3	Väestön ja väestönmuutosten ennakkotietoja Helsingin seudulla tammi-joulukuussa 2014
2015:4	Osakeasuntojen hinnat Helsingissä loka-joulukuussa 2014
2015:5	Työllisyys ja työttömyys Helsingissä 4. vuosineljänneksellä 2014
2015:6	Asuntojen vuokrat Helsingissä loka-joulukuussa 2014
2015:7	Työmarkkinat Helsingissä vuosina 2012–2014
2015:8	Työpaikat Helsingissä 2012
2015:9	Asuntojen vuokrat Helsingissä vuonna 2014
2015:10	Naisten ja miesten tasa-arvo
2015:11	Varhaiskasvatus ja lasten hoidon tuet Helsingissä
2015:12	Rakentaminen Helsingissä 2014 sekä rakentamisen aikasarjoja
2015:13	Rakentaminen Helsingissä vuoden 2015 ensimmäisellä vuosineljänneksellä
2015:14	Väestönmuutosten ennakkotietoja Helsingin seudulla tammi-maaliskuussa 2015
2015:15	Osakeasuntojen hinnat Helsingissä tammi-maaliskuussa 2015
2015:16	Työllisyys ja työttömyys Helsingissä 1. vuosineljänneksellä 2015
2015:17	Asuntojen vuokrat Helsingissä tammi-maaliskuussa 2015
2015:18	Sairastavuus- ja kansantauti-indeksit Helsingissä ja peruspiireittäin 2013
2015:19	Yritystoiminta Helsingissä 2013
2015:20	Eduskuntavaalit Helsingissä 2015
2015:21	Helsingin väestö vuodenvaihteessa 2014/2015 ja väestönmuutokset vuonna 2014

TIEDUSTELUT
Sanna Ranto, puh. 09 310 36408

JULKAISIJA
Helsingin kaupungin tietokeskus
PL 5500
00099 Helsingin kaupunki

SÄHKÖPOSTI
etunimi.sukunimi@hel.fi

ISSN-L 1455-7231
ISSN 1796-721X